

Nový stavební zákon způsobí paralýzu a rezignuje na ochranu veřejných zájmů. V Senátu ho budeme chtít zastavit

10.7.2026 - | Starostové a nezávislí

Vládní většina definitivně protlačila Sněmovnou rozsáhlou novelu stavebního zákona. Starostové odmítli tuto předlohu podpořit a pro zákon jako celek nehlasovali. I přesto se ale díky jejich tlaku podařilo do novely prosadit některé dílčí úpravy, které zmírňují ty nejhorší dopady. Finální podobu zákona lze nicméně označit za legislativní paskvil, který může stavební řízení v Česku ochromit. Novela zásadně omezuje ochranu přírody, nahrává velkým developerům, neřeší urychlení řízení a naopak vyvolá na úřadech chaos. Zákon nyní zamíří do Senátu, kde ho senátoři z klubu Starostové budou chtít vrátit zpět do Sněmovny se zamítavým stanoviskem.

Projednávání této zcela zásadní změny stavebního práva, která má dopad do dalších desítek zákonů, se zapsalo do historie jako učebnicový příklad legislativního bypassu. Předkladatelé zákona se rozhodli hrubě obejít standardní legislativní proces, čímž se vyhnuli řádnému připomínkovému řízení, tím pádem i diskuzi s odbornou veřejností. Tuto jejich chybu napravovali právě Starostové. „Díky naší aktivitě jsme významně rozproudili chybějící veřejnou odbornou debatu. Na půdě Sněmovny jsme zorganizovali hned tři kulaté stoly za účasti odborných organizací i médií. Silný tlak odborné veřejnosti nakonec donutil předkladatele pochopit, že je naprosto nezbytné respektovat názory odborníků. Za řadou pozměňovacích návrhů, které byly dnes schváleny, tak stojí právě odborné organizace, které byly v rámci novely zákona zcela účelově opomenuty,“ uvedl 1. místopředseda hnutí a stínový ministr průmyslu a obchodu **Lukáš Vlček**.

Pro finální podobu zákona ale Starostové hlasovat rozhodně nemohli. V novele i nadále zůstalo ohromné množství chyb. „Technicky je to naprostý legislativní zmetek a manažersky je celý proces ukvapený a absolutně nepřipravený. Nás v tuto chvíli velmi zajímá, kdo z předkladatelů za tento blížící se chaos ponese reálnou politickou odpovědnost. Zákony takového kalibru prostě nelze psát jako poslaneckou iniciativu bez dopadových studií,“ upozornil **Vlček**.

Samotný obsah schválené novely přináší podle Starostů obrovská celospolečenská rizika. Návrh zákona významně omezuje ochranu klíčových veřejných zájmů, a to včetně ochrany přírody nebo památek. Naopak nepochopitelně pomáhá k mnohem snazší legalizaci černých staveb. Z textu se navíc zcela vytratila jistota rovnosti různých velkých stavebníků před zákonem, protože schválená pravidla jdou nepokrytě na ruku velkým developerům na úkor běžných občanů. Starostům, kteří mají na rozdíl od tvůrců zákona silnou odbornou a každodenní praktickou zkušenost z vedení obcí a měst, navíc extrémně vadí zjevná institucionální nepřipravenost celé reformy. Pro navrhované přesuny agend nejsou na úřadech zajištěni lidé, chybí potřebné finanční prostředky, odpovídající prostory i základní metodiky pro úředníky.

Nesmyslný je podle Starostů i základní argument koalice, že novela výrazně urychlí stavební řízení. „Doted nám nebyla předložena absolutně žádná analýza funkčních opatření, která by prokazatelně pomohla ke zrychlení celého procesu. Naopak, jak ukazuje nedávný průzkum České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, stavební povolení je již v současnosti v řadě případů možné získat v řádu několika měsíců. To, co dnes prošlo Sněmovnou, pomůže jen velkým developerům, kteří za zákonem stojí, jak sami vládní představitelé přiznali. S ohledem na nepřipravenost v území a nejasná pravidla může mít novela významný negativní dopad na řadové

žadatele o stavební povolení," popsal **Vlček**.

„Pokud se ukáže, že zákon není dokonalý, bude možné jej změnit. Změny v organizaci stavební správy, v síti stavebních úřadů nebo v nastavení kompetencí státu a obcí lze v budoucnu napravit. Co ale naopak změnit nepůjde, budou zásahy do chráněné přírody, krajiny, kulturních hodnot nebo památkové ochrany, které tato novela způsobí. A takové zásahy mohou být fatální,” sdělila své obavy poslankyně **Eliška Olšáková**.

Novela nyní poputuje k projednání do horní komory Parlamentu. Starostové po intenzivní diskuzi se svým senátorským klubem očekávají, že se senátní většina vysloví pro zamítnutí novely jako celku. *„Nedovedu si představit, že by takto rozsáhlou, nepřipravenou a koncepčně chybnou novelu Senát posílal zpět pouze s kosmetickými pozměňovacími návrhy. Jediným zodpovědným řešením je její odmítnutí jako celku,”* oznámil předseda senátorského klubu Starostů **Jan Sobotka**. Ten již v minulosti avizoval že pokud vstoupí novela stavebního zákona v navrhované podobě v platnost, obrátí se senátoři na Ústavní soud.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/novy-stavebni-zakon-zpusobi-paralyzu-a-rezignuje-na-ochranu-v-erejnych-zajmu-v-se>